

KMETIJSKI LIST

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

celoletno K 12.—
polletno » 6.—
Posamezna številka 30 v

**Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

1 mm inseratnega stolpiča stane za:
male oglase K — 40
uradne razglase » — 80
reklame » 1.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani v bivši Mahrovi trgovski šoli pred „Mestnim domom“.

Uradna izjava „Samostojne kmetijske stranke“.

I.

Vsled sklepa strankinega vodstva z dne 10. t. m. se na razna neutemeljena podtikanja in hudobne govornice, da je naša stranka liberalna, klerikalna ali celo Sušteršičeva, razglasa in poudarja, da so vse take in podobne vesti neutemeljene.

S. K. S. je, kakor že ime pove, popolnoma samostojna kmetijska organizacija, njen cilj je izključno samo prava kmetijska politika.

Iz tega razloga naj gotove stranke opustijo vsako snubitev tako strankinega predstavnštva, kakor tudi njenih somišljenikov.

V nobenem slučaju se S. K. S. noče in ne more pridružiti kot obstojni del h kakim drugim političnim stranki. Kaj takega bi bil zločin nad kmetom!

Načelstvo.

II.

Z ozirom na pisavo „Domoljuba“ o izjavi g. J. Mermolje iz Pesnice pri Mariboru, ki jo je baje podal na anketi za agrarno reformo v Beogradu v času od 17. do 19. junija t. l., izjavljamo, da g. Mermolja od „Samostojne kmetijske stranke“ ni bil niti poslan k tej anketi, niti ni bil pooblaščen za njo in v njenem imenu podajati kakršnekoli izjave, in jo seveda v imenu naše stranke tudi podal ni, ampak se stvar pri „Domoljubu“ nalašč, iz raznih hudobnih naklepov tako zavija.

Pribijemo, da je bil g. Mermolja od vlade uradno pozvan, na tej anketi zastopati goriške zelenjadne vrtnarje, katere se namerava naseliti po krajih, ki pridejo za to v poštev.

Načelstvo.

Kmetom!

Slovenci smo bili od vsega začetka kmečki stan. Iz tega stanu so se s časom razvili šele drugi stanovi.

Drugi stanovi so se razvijali, se krepili, se organizirali in dobili nad nami kmeti politično moč, dasi smo mi po številu najmočnejši. Kmetje se za sebe nismo brigali, pomagali smo drugim stanovom in se dali prostovoljno vkleniti v njih jarem.

Drugi stanovi so bogateli na naše stroške in od naših žuljev in mi smo to mirno gledali.

Danes pa je slovenski kmet vendarle izpregledal, se zavedel, da je v tem, ko so drugi stanovi bogateli, trpel on politično in gospodarsko škodo.

Zalostne izkušnje dolgotrajne vojne so kmeta vzdramile. Vsi so ga zapustili, nihče ga ni dovoljno branil proti nenasitnosti habsburške vlade, kateri je moral žrtvovati toliko blaga, krvi in svoje sreče.

Zavedel in uveril se je kmet:

da bo kmetu pomagal — le samo kmet,
da bo za kmeta delal — le samo kmet,
da se bo za kmeta žrtvoval — le samo kmet,
da bo kmetove koristi mogel, hotel in znal
čuvati — le samo kmet,

ki ve in občuti sam, na svoji koži,
kje, kako in kdaj ga čevljev žuli.

Stopil je kmet na svoje noge, misli s svojo glavo. Nič več se ne pusti voditi od voditeljev

iz stanov, ki kmeta ne razumejo in ga hočejo držati pri tleh, da zase ohranijo politično moč.

V tem spoznanju se je kmet zopet domislil „STARE PRAVDE“, uvidel je, da si bo mogel in moral pomagati le sam, iz lastne moči, ustanovil si je dne 1. junija t. l. lastno, stanovsko, politično organizacijo.

„Samostojno kmetijsko stranko“.

Kot geslo si je postavil te besede:

**Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Kaj te besede pomenijo, ve kmet le predobro in se jih hoče tudi strogo držati.

Nikdar več noče političnega vodstva puščati v roke tujim stanovom, ki so doslej kmeta zasužnjevali in ga izrabljali ter so ga vpoštevali samo kot — najmočnejšega volilca, kadar so pri volitvah potrebovali njegov glas.

Ne maramo več voditeljev iz drugih stanov.

V „Samostojni kmetijski stranki“ je prostora za vsakega kmeta ne glede na to, kateri stranki je doslej pripadal, je prostora tudi za vsakega kmetijsko čutečega kmetovega prijatelja. Previdnost in trdna volja, da bo in ostani naša stranka res prava stranka slovenskega kmeta, pa je narekovala strogo odredbo,

da se vodilna mesta zaupajo samo kmetom in kmetijskim strokovnjakom.

To odredbo vsebuje točka 2. strankinega „Organizacijskega reda“. S tem je povedano dovolj in vse.

Na podlagi tega so v vseh strankinih zastopih sami kmetje, tajništvo stranke in uredništvo strankinega glasila je poverjeno kmetijskemu strokovnjaku.

Kolikor je v Sloveniji glav, skoraj toliko je kmetov! Največ nas je in najmočnejši smo!

Od povsodi hitijo probujeni slovenski kmetje pod prapor „Samostojne kmetijske stranke“ kot jedino prave politične organizacije slovenskega kmeta!

Oni kmetje, ki so se doslej družili v „Kmečki zvezi“ kot privesku „Slovenske ljudske stranke“ ali so se zbirali pod peruti liberalne „Jugoslovanske demokratske stranke“, ali prejšnje Sušteršičeve „Kmetijske stranke“ ali so se družili s socialisti — hitijo pod prapor „Samostojne kmetijske stranke“, in to cele krajevne organizacije. One, ki se še niso odločili in se še pomišljajo, pa s tem pozivljemo, da sledijo tem vzgledom.

Na to, kateri stranki je prej vsak posameznik pripadal — pozabimo, pozabimo vse, kar je bilo, podajmo si bratski roke in —

!! bodimo zavedni, samostojni kmetje!!

Le združeni bomo mogli uspešno boriti se za kmečke koristi.

Tudi po Srbiji in Hrvatski se kmetje otrsajo jerobstva, v kolikor se ga že niso otrsali. Imajo svoje časopise in pridno delajo. Njih organizacije so močne in ne bo dolgo, ko bodo najmočnejše.

Kmetje!

Ako se slovenski kmetje najdemo vsi v „Samostojni kmetijski stranki“, bomo v Sloveniji najmočnejši! Pri bratih Hrvatih in Srbih bomo našli močne opore in tako bomo kmetje tudi v državi najmočnejši.

Naš časopis, naše glasilo je
„Kmetijski List“.

Citajte ga vneto!

Po konci glave in korajžno naprej v boju za STARO PRAVDO in za slobodo zlato!

Proč s predsodki o prejšnji pripadnosti posameznikov k tej ali oni politični stranki. Zavedajmo se in bodimo kmetje odslej naprej — le kmetje.

Program

„Samostojne kmetijske stranke“ za Slovenijo.

(Sprejet na strankinem ustanovnem zboru dne 1. junija 1919. v Ljubljani.)

Geslo stranke:

„Kmet, pomagaj si sam, in svoje stališče v državi uravnaj si sam!“

1. Stranka se imenuje „Samostojna kmetijska stranka“.

2. Namen stranke je, združiti kmeta v lastni, samostojni politični organizaciji. Skrbeti hoče za njega vsestransko strokovno in politično izobrazbo. Tako hoče kmeta vzgajati za njega teži poklic, da bo znal in mogel z duhom časa napredovati.

3. Stranka bo podpirala vse nujne in opravljene zahteve drugih stanov. Posebno napram obrtnikom stoji stranka na stališču tesnoprijateljskega razmerja.

4. Zahteva takojšnjo temeljito reorganizacijo ljudske šole v kmetijskem zmislu. V to svrhu zahteva svoje zastopstvo v centralne in druge šolske svete.

5. Nadaljevala bo vztrajno boj tudi za notranje ujedinjenje našega troimenega naroda. Neizprosno bo nastopila proti vsem škodljivcem in državo ogrožajočim elementom.

6. V narodnih in kulturnih zadevah hoče stranka postopati složno z drugimi, poštenimi, jugoslovansko čutečimi strankami.

7. Stranka bo varovala verski čut slovenskega ljudstva. — V verskem oziru stoji stranka na stališču, da ostane narod veren. Vera povzdiguje človeka nad druga stvarstva. Brezverje pa ga ponižuje in mu jemlje človeško dostojanstvo. Zatorej bo stranka vedno nastopala proti elementom in strankam, ki bi hoteli narod zavajati v brezverje.

8. Pri urejevanju davkov zahteva stranka svoje zastopstvo za čimprejšnjo in pravično ureditev istih.

9. Predpogoj dobremu gospodarskemu razvoju so prometne zveze. Stranka zato zahteva, da se gradijo zvezne ceste in železnice, ki imajo omogočati kmetu čimkrajšo in ugodnejšo zvezo za dosego gospodarskih in trgovskih središč.

Podržavijo naj se na jugoslovanskem ozemlju vse železnice in izjednačijo železniški tarifi. Za izvoz kmetijskih pridelkov, ki morajo konkurirati z onimi tujih držav zahteva stranka znižane železniške tarife.

10. Država ustanavlja dovolj sirotišnic, hišnic, ubožnic in bolnišnic.

11. Dalje zahteva stranka reorganizacijo jetnišnic. Kazen za hudodelstvo bodi trdo delo.

12. Država naj posveti kmetijstvu največjo pozornost; propadanje kmetijstva pomeni pro-

Pridobivajte naročnike našemu listu!

LJUBLJANSKA KNJIŽNICA
V LJUBLJANI

padanje države. K agrarni reformi naj se pritegnejo kmetijski zastopniki in kmetijski strokovnjaki. Zahteva se v vlado strankino zastopstvo za ureditev načrta agrarne ustave. Ustvarijo naj se ukrepi od strani države, kateri bodo varovali propadanje kmetij.

13. Zahteva splošno in proporcionalno volilno pravico.

14. Pri sklepanju trgovinskih in carinskih pogodb bo stranka skrbela, da se varujejo predvsem kmečki interesi in tudi tu zahteva svoje zastope.

15. Stranka bo skrbela za izboljšanje položaja najmanjših posestnikov in kmetijskih delavcev, za starostno in nezgodno zavarovanje istih kakor tudi za nagrado pridnim kmetijskim delavcem.

16. Zahteva, da se duhovščina in učiteljstvo iz državnih sredstev stanu in izobrazbi primerno plačata, da zamoreta, prosta materialnih skrbi, posvetiti vse svoje moči svojem poklicu kot vzgojitelja ljudstva.

17. Stranka zahteva ustanavljanje vseh stopenj kmetijskih strokovnih šol v zadostnem številu. Podpira stremljenja po popolnem vseučilišču v Ljubljani.

18. Stranka deluje za zavarovanje kmetijskih pridelkov in živine.

19. Po ureditvi državnih mej bode stranka zahtevala znižanje stalne vojske na potrebno število za vzdrževanje reda. Zahteva temeljito reorganizacijo armade v demokratičnem zmislu.

(Imenik članov strankinega vodstva in izvrševalnega odbora priobčimo v prihodnji številki.)

Zakaj

„Samostojna kmetijska stranka“?

Kmetu, ki ve, da za njega kot državljana ni dovolj, znati le orati in kopati, ni treba razlagati zakaj smo ustanovili „Samostojno kmetijsko stranko“. Kmet, ki ve, da država ni le kralj, njegova rodbina in poleg še ministri, marveč da je ljudstvo država, temu ni treba podrobne razlage. Kmet, ki se zaveda svojih državljanskih pravic, ki ve, da se jih sme posluževati ravno tako kakor najvišja gospoda, ve, kaj mu je „Samostojna kmetijska stranka“. Če je ljudstvo država, ve tudi, da v Jugoslaviji je to ljudstvo v glavnem kmečko.

Kakšna je zdaj naša država? Država se šele ustanavlja. Ogromno je delo za njeno ureditev. Urejujejo jo sedaj strastni strankarji, ki so se sami postavili in katerih načelo je: „Najprej stranka, potem še-le narod in država“. Ti ljudje ne morejo drugače misliti, kakor da mora vse ostati pri starih predvojnih strankarskih razmerah. Prespali so svetovno vojno in nočejo videti, da se je ljudstvo v petih letih grozote kaj družega naučilo kakor igrati politične „slepe miši“. Veliki čas je našel v njih male ljudi, mnogo manjše, kakor so se kazali pred razsulo stare Avstrije. Njih gospodarstvo stane narod dragocenih človeških žrtev ter milijone in milijone narodnega premoženja.

Kdo bo plačal račune? Kdor dela! In kdo resno dela? Samo kmet! Po razpadu Avstrije se je resno oprijel dela le kmet. Vsi drugi stanovi so se lovili in se lovijo le za tem, kako bi si ustvarili lahko življenje; inteligenca za dobre državne službe, polintelligenca za kupčijo in veriženje, tovarniško delavstvo z malo izjemo dela mlačno ter pričakuje zlata nebesa od boljše vizma. Račune bo torej plačal kmet, ki edini resno dela.

Vidimo pa tudi že druge posledice opisanih pojavov. Med tem ko cene domačim kmetijskim pridelkom padajo, se cene tovarniškim in obrtniškim izdelkom vsak dan višajo. Kam nas privede takšno stanje? Nazaj, v dolgove, v zopetno sužnost velekapitala. Kaj je dolg na posestvu?! — To je mora, ki tlači telo in dušo, jemlje veselje do dela, goni sinove in hčere iz kmetij v mesta, množi delavski proletarijat (delavce za plačo v denarju) ter manjša pridelovanje živeža, kar pomaga povzročati splošno bedo. —

Zatorej hočemo mi kmetje, ki smo država in moramo nositi državna bremena, tudi v državi biti pripoznani, hočemo kaj veljati in smeti odločati. To moremo doseči pa le stanovsko zavedni in tesno strnjeni v lastni kmečki politični

organizaciji, v „Samostojni kmetijski stranki“. Vemo, zakaj smo svojo stranko ustanovili. One kmete pa, ki še ne vedo, bomo poučili. Z gospodo drugih strank in njih „Kmečkih zvez“ in „Kmečkih svetov“ se ne bomo pričekali. Kmete pa bomo poučevali, za druge ne bomo izgubljali časa, učili in poučili bomo kmeta, da razne druge kmečke organizacije kot priveski drugih strank niso ustanovljene za njega, nego za gospodo, ki kmeta vabi k sebi le kot volilca, ki naj da gospodi moč za nadoblast in nadvlado.

Kmet.

Kaj smo in česa hočemo?

Jožef Jenko.

Med raznovrstnimi stanovi človeške družbe zavzemamo kmetje čisto posebno stališče z ozirom na življenje, delo, prebivanje in izobrazbo. Radi tega zavzemamo med družbo čisto svoj oddelek, to je svoj stanovski kmečki razred. Vsakdanje potrebe kmečkega razreda so vse druge kot one delavskega razreda ali celo kot one meščanstva (buržoazije). Največ skupnosti imata med seboj kmečki in delavski razred, kajti oba razreda sta trpina, oba inata svoje desnice in levec obložene z žulji; z obojih glava lije pot, provzročen od trdega dela; oba sta v negotovosti vsakdanjega preživetka, posebno prvega muči negotovost pridelkov, nesreče pri gospodarstvu, razni podnevni vplivi, kakor prevelika moča, toča, ali suša in drugega tarejo skrbi in težave zaradi nestalnosti njegovega zaslužka.

Mnogo na boljšem so vse plasti in skupine meščanskih stanov. Vsakdanja skrb uradništva ni nič drugega, nego kako bi mu odmerjeni in predpisani šesturni čas v pisarni hitreje minul, kje bo udobnejša večerna zabava in kako bi se dala noč prekrokatati ter končno, kake zaslužke naj zahteva za vse to. Druge skupine, kakor trgovci in verižniki, posvečajo vse misli načrtom, kako bi dražili blago, verižili in navijali cene sebi v prid, trpečini stanovom v škodo.

Vsled tega mora slednjič vendarle priti v nas kmete spoznanje, da smo popolnoma svoj razred trpinov — kmečki razred. Iz nadaljnega spoznanja sledi, da, ako smo kmečki razred, bodo naše zahteve po vsesplošnem izboljšanju vse drugačne, kakor na primer one meščanstva.

Buržoazija ni prijateljica trpečnih stanov, temveč le izžemovalka teh stanov, in to vsled svoje višje izobrazbe in inteligence, katero pa si je pridobila zopet na račun trpečnih in izkoriščanih stanov.

Kmet, kmečki stan, kmetijsko prebivalstvo, se mora predvsem zavedati, da je treba za boljše blagostanje, udobnejšo bodočnost medsebojne stanovske združitve na temelju, da le edino kmet more za kmeta delati, drugi nobeden; če se mu pa drugi stanovi tu in tam nekoliko približujejo, storijo to le vsled tega, da bi mogli kmeta lažje izkoriščati. Presojati zamoremo kmečke zahteve, kmečko vprašanje edinole iz razrednega kmečkega stališča.

Vsak stanovski napor za izboljšanje vsakdanjega položaja, odstranitev gmotnih skrbi, napredek, svobodo, rodi tekmovanje, — politične boje.

Na temelju in z vidika razrednega kmečkega stališča se moramo kmetje politično uveljaviti.

Neizpodbitna, preizkušena zlata resnica leži pred nami: **Kmet, pomagaj si sam, drugi ti ne bodo. Res, če si sami ne bomo pomagali, propademo, po nas bode!**

Največ nas je kmetov, pravijo, da pride na vsakih sto prebivalcev 80 oseb kmečkega stanu in samo 20 oseb pripada delavstvu in gosposkim stanovom, kakor uradnikom, učiteljem, duhovnikom, trgovcem, obrtnikom, kapitalistom in bogatašem. A kaj vidimo. **Gosposka družba meščanov vlada nad kmeti in delavci**, družba, ako izvzamemo iz zgoraj navedenih 20 odstotkov še deset odstotkov k delavstvu, torej **vlada družba desetih odstotkov prebivalstva vsem 90 odstotkom trpečega ljudstva**. Je li to pravično? Slepec mora temu oporekati, ne in ne. In končno, ako bi bili na vladi izmed tega desetka edinole najsposobnejši, najpoštenejši, najidealnejši ljudje! Ali navadno se pehajo in prerinejo v ospredje vsled svoje brezmejne častilakomnosti in častihlepnosti le slabi in hudobni elementi. Zato so zapostavljeni dobrohoteči ljudje in vsled tega — zmešnjava nad zmešnjavo, vsak dan večja.

Mi kmetje hočemo, da so naše kmetije v bodočnosti dobičkanosne, da kmetu kmetija toliko nese, da sebe in svojo družino pošteno preživi, obleče in obuje, ne pa da bi moral od svojega posestva odprodajati parcelo za parcelo ali dele posestva, da si pridobi potrebni kapital za nakup najpotrebnejših vsakdanjih potrebščin.

Hočemo nadalje, da se uradništvo in mestni stanovi končno nauče skromno živeti s sredstvi katera so jim na razpolago, kakor skromno živi kmet. Gospoda, nazaj k naravi, k skromnosti, ponižnosti! Ne povzdigujejte se, ako stojite z ozirrom na inteligenco višje kot trpeče prebivalstvo.

Hočemo in treba bo, ako bodo plače uradništvu in uslužbenstvu skokoma rastle kot doseslej, delavski čas se zniževal na osem in šest ur dnevno, cene za potrebščine trpečega ljudstva pa rastle, kakor na primer obleki, soli, užigalicam, sladkorju itd. itd., da se tudi cene temu **višajajo, kar kmet prodaja, na primer živini, mleku, jajcam, žitu** itd.

Mesta nam vzamejo mnogo delavskih moči, ker jih bolje plačujejo kot mi kmetje, torej tekmujejo (konkurirajo) z nami. Zato dobro plačajmo kmetijske delavce, da jih ohranimo na kmetiji, ker brez delavstva kmetije ni moč obdelavati, stroški boljšega plačila kmetijskemu delavstvu se nam morajo povrniti v cenah pridelkov, ki jih prodajamo.

To nam bo mogoče storiti, ako smo združeni v „Samostojni kmetijski stranki“, katera bo zastopala samo kmetijske koristi, — stala bo na razrednem kmečkem stališču.

Kdo spada v „Samostojno kmetijsko stranko“?

Odgovor: Vsi kmetje in taki kmečki prijatelji, ki hočejo pošteno delovati za procvit in dobrobit kmetijstva.

Pri tej priliki se opozarja, da spadajo v stranko zlasti tudi vsi obrtniki, katerih delo je tesno zvezano s kmetijstvom ali so celo tudi kmetijski posestniki. Isto velja tudi za trgovce in gostilničarje na deželi, od katerih se v prvi vrsti zahteva, da zlasti ne delujejo proti kmetijskim koristim ali celo za druge politične stranke. Med kmeti prebivajo in od njih se preživljajo, zato jih resno opozarjamo, da nobeden ne deluje proti kmetijskim koristim, saj so iste obenem tudi njihove koristi. V nasprotnih slučajih se bomo ravnali po izreku: „Kakor ti meni, tako jaz tebi!“

Kmet, zopet se ti gospoda dobrika!

Na zborovanju zaupnikov liberalne J. D. S. v nedeljo dne 6. t. m. je poročal neki doktor o agrarni reformi. (V J. D. S. imajo govoriti sploh samo doktorji.) Pravi, „da se je J. D. S. vedno potegovala s vsemi svojimi močmi za agrarno reformo, česar se ne more reči o oni stranki, ki je po svojem zastopniku pisala v Dalmacijo, češ: „Vrlo mnogo nam preti agrarna reforma“. (S tem najbrže misli S. L. S.) Pripomnimo samo to, da sicer verjamemo, da se je J. D. S. potegovala za agrarno reformo, toda za kakšno? Kako naj bi se izvedla? Ne verjamemo, da bi doktorji vedeli, kako naj se isto izvede, in po vsem dosedanjem poteku posvetovanj in drugih del ter pisave v listih moramo priti do zaključka, da gospoda ne razume bistva agrarne reforme in ni to takozvano „agrarno reformo“, kakor je po dosedaj znanem mišljena za Slovenijo, niti za pravo agrarno reformo smatrati ne moremo. Seveda vse kriči „agrarna reforma, agrarna reforma“, da se kmetu dobrika, ali kaj zahteva, ne ve.

Poročilo „Slovenskega Naroda“, da je bilo na skupščini J. D. S. nad polovico trdnih kmetov, je seveda izmišljeno. Razne trgovce in obrtnike ter druge prijatelje z dežele ne smejo šteti že za „trde kmete“.

Dr. Žerjav, podpredsednik deželne vlade za Slovenijo, je izjavil, da je imela deželna vlada svoje slabe strani, ki jih pa sedaj ne mara navajati. Zapušča deželno vlado in prosi zborovalce zase in za drja. Ravniharja absolutorij. Na razmere pri deželni vladi se bomo še povrnili v drugem članku.

J. D. S. si predstavlja, kako bi bilo dosedanje statute izpremeniti, da pride kmečki stan v stranki ni nič veljal! Lepo priznanje. In ali bo sedaj kaj bolje? Za posvetovanje in odločanje v stanovskih in strokovnih kmečkih vprašanjih naj se osnuje v okrilju J. D. S. agrarno-strokovna organizacija „Kmečki svet“ kot privesek. V ta „svet“ bi volila vsaka okrajna organizacija po enega posestnika (ni rečeno „kmeta“), izvrševalni odbor pa izmed članstva J. D. S. toliko kmetijskih strokovnjakov, kolikor je to potrebno (če jih sploh kaj imajo?). „Kmečko tajništvo J. D. S. naj tvori posredovalnico med kmeti in med vodstvom stranke (torej bodo glihali). To tajništvo vodi poseben kmetijski strokovnjak. No, k temu smo pa najbolj radovedni, kak kmetijski strokovnjak bo vodil to tajništvo. „Slovenski Narod“ od 7. t. m. pač izrečno izjavlja, da bo „Kmečki svet“ in z njim kmečka organizacija le podrejena organizacija v J. D. S., in sicer tako, kot je „Kmečka zveza“ samo privesek S. L. S.

Vsak kmetijski strokovnjak ima delovati za prosep kmetijstva in v času, ko ima slovenski kmet svojo stanovskočisto politično organizacijo v „Samostojni kmetijski stranki“, v kateri se vsa pomembna in vodilna mesta iz previdnosti, da ta stranka res ostane čista kmetijsko-stanovska organizacija — zaupajo izključno le kmetom in kmetijskim strokovnjakom —, mora vsak kmetijski strokovnjak, ki je po svojem poklicu naravnost dolžan biti učitelj kmeta in najskrbnejši varih kmečkih koristi — vsako sodelovanje v strankah, ki vabijo kmeta le kot volilca, odločno odklanjati. Vsak kmetijski strokovnjak, ki bi hotel delati proti nalogi svojega poklica, je pač pozabil, da je kmetijski strokovnjak, in ga k takemu delu žene samo politično pustolovstvo. Med nami bi bil tak kmetijski strokovnjak, ki deluje kljub svoji nalogi in vesti proti kmečkim koristim — pač za vse čase nemogoč. Sicer pa ne verjame, da bi v omenjenem „Kmečkem tajništvu J. D. S.“, ki ima delovati izključno le za slabitev kmetove organizacije in popolne združitve ter osamosvojitve hotel delovati res kmetijski strokovnjak.

Stranka, ki hoče imeti v svojem okrilju tako kot S. L. S. meščanstvo, industrijo, trgovino, obrt in kmeta — t. j. J. D. S. — danes že propada. Od onih, ki že danes zametavajo program J. D. S., vemo s popolno gotovostjo, da se stranka javno razcepi s tem, da se v avgustu ustanovi iz večine dosedanjih somišljenikov J. D. S. nova „Narodno-socialistična stranka“, ki bo popolnoma ločena od J. D. S. po njenem programu, po ciljih in po njenem časopisju. Pri J. D. S. bodo ostale samo male peščice in pa morebiti „Kmečki svet“ in „Kmečko tajništvo“ s „Kmetijskim strokovnjakom“, katerega pa omenjeno tajništvo ne bo nikoli imelo. O tem smo prepričani. In kmet, v kolikor se dá še loviti na limanice „Kmečkega sveta“, bo lep ostal sam z raznimi gospodi doktorji. Ali je res ravno naš stan tisti, ki se mora pustiti toliko trapiti?!

Sicer pa mi ves teater J. D. S. in S. L. S. ne vzamemo resno. Slovenski kmet se danes predbro zaveda, kje in katera je njegova politična organizacija in mora biti oni posameznik že buzaronsko slep, ki se morda pusti nanovo zasuznjiti po strankah, katere so vse prej kot kmečke.

Najlepši dokaz temu je dejstvo, da so že takoj ob ustanovitvi „Samostojne kmetijske stranke“ prešle cele krajevne organizacije kmetov kot privesek J. D. S. z načelniki vred v naš tabor. Isto se je zgodilo s pristaši „Kmečke zveze“. Njihovi generali so jih pozvali, naj vendar ostanejo pri J. D. S., odnosno pri S. L. S., in naj ponižno za njimi capljajo, toda ti so odgovorili: „Prišel je čas politične svobode vendar enkrat tudi za slovenskega kmeta! Vemo, kje je naš dom. To je naša prava „Samostojna kmetijska stranka“, v kateri ni nobenih doktorjev, ki bi nas slepili, v naši samostojni stranki je samo — kmet. Kmetje smo, kmetje hočemo biti in kmetje ostanemo in nikomur več ne bomo delali politične tlake!“

Od mnogih naših somišljenikov smo dobili vesti, da jih razni doktorji zopet naganjajo v J. D. S., češ: „No, saj sedaj imate v naši stranki svoj „Kmečki svet“ in boste primerno upošte-

vani“. Seveda na ta lim ne bo šel noben pravi kmet.

Največ nas je in najmočnejši smo, zato pa tudi nikjer več ne maramo biti samo — primerno upoštevani —, ampak hočemo že a priori videti pripoznano našo avtoriteto, hočemo, da se v polni meri vidi naša moč in spoštuje našo veljavo.

K sklepu bodi omenjeno, da se je prvotno predlagalo na zborovanju zaupnikov J. D. S., da se naj slepilo za slovenske kmete „Kmečki svet“ imenuje „Kmečka zbornica“, od katerega imena so si prvotno najbrže domišljali, da bo učinkovitejša, da bo kmet raje hlastnil po tej vabi, ako si napačno domišlja, da je ta „Kmečka zbornica“ kdo ve kaka posebna zbornica, ako ne celo parlament.

Pa še par vrstic naj mi bo dovoljeno napisati radi neke resolucije, sprejete na tem zborovanju, glede ureditve valute. Ves čas se je stavilo kmeta nekako v deveta nebesa, a že prva resolucija J. D. S. pravi: „Za izmenjavo krone za novo enoto se izrekamo samo pod tem pogojem, ako je absolutno zagotovljeno, da padejo v proporciju (sorazmerju) menjalnega kurza vse cene, zlasti pa cene življenskih potrebščin.“ Torej zlasti te cene, zakaj ne absolutno vse? Ali naj res zopet samo kmet zniža cene svojim pridelkom, oni pa, ki kmetu prodajajo, pa ne? In samo pogojno ste za ureditev valute, ko veste, da sedanja neurejena valuta največ škoduje kmetu? Kmečki prijatelji, takoj s prvo resolucijo ste se pokazali! In vaši kmetje so za tako resolucijo glasovali? Dvomimo, da so ti vaši kmetje res kmetje.

Kdo bo plačal avstrijske dolgove?

Vrhovni zavezniški svet je odločil, da prevzame tudi Italija del avstrijskega državnega dolga, in sicer sorazmerno po ozemlju bivše Avstro-Ogrske, ki ji pripade. Višina celokupnega avstro-ogrškega dolga, ki bo razdeljen med njene naslednice, se izračuna po oktoberskem kurzu preteklega leta.

Dalje izvemo po poročilih ljubljanskega dopisnega urada z dne 6. t. m. naslednje:

List „Temps“ objavlja danes odgovor na izjavo predsednika gospodarstvene sekcije jugoslovanskih mirovnih delegatov, ki slika finančialni položaj dednih držav avstrijskih, zaveznikov entente, v najtemnejših baryah in ki veli, da ni upravičeno, obremeniti jih z delom dolgov monarhije. „Temps“ pravi: Junaštvo Srbov v vojni se sicer priznava v polni meri, toda z rešitvijo finančialnih problemov nima to nič opraviti. Ne gre, da bi narodi, ki so tvorili staro monarhijo, zahtevali imovino, pripadajočo k temu ozemlju, ne hoteli pa prevzeti s tem spojenih davkov in dolžnosti. Vojni dolgovi so bili do 30. junija 1917. sankcionirani po cesarskih dekretih, pozneje pa po sklepih parlamenta. Politično in pravno je zatorej vse prebivalstvo bivše monarhije odgovorno za vojna posojila.

Kmet! To dobroto imaš tudi od tvojih poslancev, ki so te zastopali tako, da njih ni bolelo. Plačal boš najmanj tri milijarde kron v zlatu.

Kdor jih je volil, naj se jim zahvali!

Gorenji poročili sta pač mig s kolom tudi tistemu kmetu, ki se mu do danes še niso odprle oči.

Pravi zastopnik kmeta ne bi bil glasoval za avstrijske vojne izdatke.

„Samostojna kmetijska stranka“ svojim poslancem v podobnih slučajih ne bi bila dovolila glasovati in odobravati nadaljnjo razmetavanje ljudskega denarja.

Kaj je agrarna reforma?

Agrarna reforma pomeni po naziranju mnogih nepoučenih ljudi nekako svobodo, na podlagi katere bi vsakdo smel lastiti si tujo zemljo in tujo lastnino sploh. Tako pojmovanje je seveda pogrešeno.

Beseda „reforma“ pomeni po naše nekako „preureditev“. Agrarna reforma, povsem jednostavno tolmačena, ni nič drugega kot preureditev, oziroma državno-pravna nova ureditev dosedanjih zemljiškolaštinskih in -užitnih pravic v svrhu izboljšanja dosedanjega kmetijskega (agrarnega) položaja.

Trajna udejstvitev in ohranitev novega položaja pa je zadeva agrarne politike. Utemeljene poznejše izpremembe so seveda mogoče.

Strankino delovanje v prvem mesecu po ustanovitvi.

Poleg organizatoričnega dela, ki je pač pri vsakem začetku najtežje, je imelo strankino vodstvo dovolj opravila za notranjo ureditev in za ureditev drugih tekočih zadev. Vendar je v tem času storilo omenjeno vodstvo vse potrebne korake, da bo stranka doma kakor tudi drugje vidjena in upoštevana. Dalje je izdala brošuro s strankinim programom, zahtevala odpravo nerednosti pri neki podružnici Slovenske kmetijske družbe, predlagala je izmed svojih somišljenikov z ozirom na sedanja pripravljana dela in za poznejšo izvedbo agrarne reforme posebne zastopnike — kmete in kmetijske strokovnjake, od finančnega ministrstva je zahtevala, da takoj vse potrebno ukrene za odpravo neumestnega srbskega avtonomnega carinskega tarifa ter odredbo, da bi se smele sirovine in razni poljedelski stroji uvažati v našo državo carine prosto, kajti carina sedaj iste silno podraži, oziroma uvoz zelo otežkočuje, potem da bi se smeli potrebni konsumni predmeti, ki se pri nas ne proizvajajo, istotako uvažati carine prosto, da se prepove uvoz onih izdelkov in pridelkov, ki jih pri nas pridelujejo v dovoljni meri, na uvoz luksuznih predmetov naj se nastavi posebno visoka carina. Med take predmete je prištevati zlasti tudi vino, na katerega uvoz je, ako se isti ne bi prepovedal, doočiti še posebno visoke carinske pristojbine, ki bi jih bilo pri uvažanju tega blaga v našo državo plačati. Nadalje je strankino vodstvo zahtevalo od centralne vlade čim hitrejšo ureditev valutnega vprašanja z zahtevo, da država poskrbi, da bodo padle v proporciju menjalnega kurza absolutno vse cene, in ne samo cene kmetijskih pridelkov. V načelstvu in ravnateljstvu emisijske banke da morajo biti tudi zastopniki kmeta, ki bodo imeli varovati kmetijske koristi, kakor se je tudi zahtevalo, da se store takoj energični koraki od strani vlade v svrhu popolne udušitve velikanskega, tihotapskega importa neživisanega denarja v našo državo. Zahtevala je nadalje, da se store vsi potrebni akrepi, da se bo mogel redno vršiti ves promet. Odpravijo naj se nedostatki pri poštnopisemskem, poštočekovnem in telefonskem prometu. Razbiti in pokvarjeni železniški vozovi naj se popravijo, otvori naj se zopet redni voznopoštni promet po deželi, namesto starih, težkih in nerodnih poštних kočij naj se promet oživi z avtobusi, ki jih je dovolj in ki čakajo, da jih uniči rja. Podržavijo naj se na ozemlju našega kraljestva vse železnice ter izjednačijo in znižajo železniški tarifi. Pomorski in poreški plovbi je posvečati vso skrb, kakor tudi študiju za potrebno regulacijo rek, ki prihajajo za plovbo v poštev. Kmetijstvu naj se posveča vsa skrb, iz pokrajinskih uradov naj se odpravi strankarstvo in korupcija. Posebno pažnjo je posvečati tudi konjereji in vzreji ter vzgoji vojniških artilerijskih in kavalerijskih konj. Vodstvo žrebčarn, jahalnic in šol za vožnjo naj se poveri strokovno večim osebam. Zahtevalo se je nadalje pravično ureditev davčnega sistema in revizijo dosedanjih pretirano visokih odmer za osebno dohodnino, ker izkupiček kmetije še danes ne predstavlja nikakih pravih dohodkov (še manj pa dobička), ampak so razni prejemki samo znamenje prehajanja temeljne glavnice kmetijskega obrata iz ene oblike v drugo, ker ako mora kmet prodati na primer vola ali konja, s tem zmanjša temeljno vrednost svojega živinskega kapitala, zato pa mu na drugi strani priraste kmetijski kapital v obliki ničvrednega papirja. Ob taki menjavi kapitala iz ene v drugo gospodarsko obliko na kmetiji ne pomeni nobenih dohodkov, pač pa jo v toliko slabi, ker ji zanaprej manjka delovne živine, pri čemer trpi v prvi vrsti obdelovanje, čigar posledica je, da zato neprimerno mnogo trpi cel kmetijski obrat in kapital. V centralne in pokrajinske urade, odnosno komisije, ki imajo skrbeti za pravično cenitev dohodkov in odmero davkov, se zato zahtevajo zastopstva kmeta. Proti eventualnim rekvizicijam kmetijskih pridelkov je strankino vodstvo zavzelo energično odklonilno stališče.

Strankine vesti.

Ustanovni zbor S. K. S. se vrši: 1.) na Dobrovi v nedeljo dne 20. t. m. po prvi sv. maši pri cerkvi; 2.) na Vrhniki v nedeljo dne 27. t. m. ob treh popoldne v gostilni „Mantova“.

Seja načelstva in izvrševalnega odbora S. K. S. se vrši v nedeljo dne 27. t. m. ob 10. uri dopoldne v salonu gostilne „Novi svet“ v Ljubljani. Zelo važno! Polna udeležba nujno potrebna!

Darovateljem! Vsem velikodušnim darovateljem se tem potom zahvaljujemo za raznovrstne njihove prispevke. Imen sedaj zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti, pač pa to storimo, kakor hitro nam bo mogoče.

Vse sotrudnike našega lista opozarjamo, da je pisati vsako stvar samo na eni strani, rokopisi morajo biti dobro čitljivi. Na majhne listke ne pišite! Članke in dopise, ki jih zaradi pomanjkanja prostora nismo priobčili, prinesemo v prihodnjih številkah.

Njegovemu kraljevskemu Visočanstvu prestolonasledniku regentu je odposlalo strankino načelstvo naslednjo brzojavko: Ob izdajanju prve številke „Kmetijskega Lista“, političnega glasila „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“, katera je bila ustanovljena 1. junija 1919. ob navzočnosti mnogobrojnih zastopnikov slovenskega kmeta iz vseh pokrajin Slovenije, pošilja strankino načelstvo v imenu probujenih slovenskih kmetov Vašemu kraljevskemu Visočanstvu izjavo vdanosti in zavednosti, da je in bo zaveden, stanovsko organiziran kmet vsaki čas najzanesljivejši steber države in najmočnejši nositelj državne misli. Zivelo jugoslovansko jedinstvo! Zivela vladarska hiša!

Na Petrov dan je bila naša stranka pri slavnostnem izražanju vdanostnih izjav predsedniku deželne vlade za Slovenijo zastopana po strankinem tajniku, dipl. agr. A. Jamniku.

Gospodarstvo.

(Cene žitu padajo.) Razni listi poročajo, da so padle cene pšenici od dosedanje cene 2-60 K do 2-80 K na 2— K do 2-20 K.

(Cene slivam) so v Bosni in po Slavoniji silno poskočile. Letina tam doli ne obeta posebnega pridelka tega sadu. Zaradi tega se bodo gotovo podražile tudi cene slivovke.

(Izvoz hmelja) je Centralna uprava za trgovinski promet z inozemstvom zadrževala skoraj do danes. Radi bi vedeli, zakaj naj se to blago, ki se od nekdanj izvažalo iz Slovenije, še zadržuje in se pridelovalcem provzroča ogromno škodo.

(Izvoz lesa.) Kakor čujemo, je vlada dovolila izvoz 2000 vagonov lesa. Cene, ki jih izvozne firme dosežejo, so zelo ugodne.

(Zigic) je sedaj mahoma povsodi dovojl. Hvala Bogu! Za nadrobno prodajo je določena cena 50 v za škatljico.

(Neznosne so cene mesa,) se čuje govoriti vsepovsod. Bo pa že zopet kmet kriv? Kako pa je v resnici? Kmetje navadno prodajajo živino sedaj po 5 K kilogram žive teže, mesarji ga odvajajo po 16 do 20 K kilogram. Kdo draži? V današnjih dneh dobi kmet, ki se mu plača živino z ničvrednim papirjem, komaj 1 K predvojne vrednosti za kilogram žive teže, torej niti toliko kot pred vojno, davka pa plačuje po 50 do 100krat več kot pred vojno! Ali res samo kmet ne sme priti na svoj račun? Kdo mu more kaj očitati, četudi bi živino prodajal po 8 do 10 K, saj sedanja draginja mesa pomaga le mesarjem polniti mošnjčke.

(Izvoz za fižol) obeta biti na jesen prav živahen. Tuji kupci po fižolu že danes jako povprašujejo in ponujajo lepo ceno v frankih. Ob pravem času se bomo na to vprašanje še povrnil.

(Izvoz nekaterih predmetov brez kompenzacije.) Centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom v Beogradu poroča trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da bo v bodoče dovoljevala izvoz brez kompenzacije, toda proti plačilu režijskih stroškov, za naslednje predmete: sirkovo seme, vinsko drozgo, zmlete koruzne storže, med, vino, žganje, bar in mandeljne. Tozadevno obvestilo, ki vsebuje tudi postavke režijskih stroškov, je interesentom v zbornični pisarni na vpogled.

(Potreba stavbnega materiala za Beograd.) Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je prejela od dobro poučbene strani poročilo, da potrebuje „Odbor za obnovu stanova u Beogradu, Jugovičeva ulica 1“, različen stavbni material. Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe na omenjeni naslov.

(Uvoz iz Italije) je naša vlada dovolila. Carina se bo pobirala po minimalnih (najnižjih) carinskih tarifih.

Politične vesti.

(Vprašanje Celovca.) Belgrad. Z ozirom na razne neutemeljene vesti, da bodo morali Jugoslovani zapustiti Celovec, se poroča, da ostanejo jugoslovanske čete tako dolgo v Celovcu, dokler bodo imeli Italijani zasedeno železniško progo Beljak—St. Vid, in sicer brez ozira na eventualno rešitev celovskega vprašanja po mirovni konferenci.

(Jadranski problem.) Svet petorice se je bavil z reševanjem vprašanja vzpostavitve podonavskega prometa. Prihodnji teden bo vzel svet petorice jadranski problem v resen pretres. V kolikor se da posneti iz neoficijelnih razgovorov, je italijanski nastop tamošnje kroge presenetil. Vendar so ameriški, angleški in francoski delegatje izdelali načrt za nadaljnje svoje postopanje z Italijani. Ako se ne pojavijo nepričakovane ovire, in Italija sodelovanje ne odkloni, pričakujejo, da se more to vprašanje v zelo kratkem času rešiti, nakar bi se dala dokončati nemško-avstrijska mirovna pogodba in izvršiti poslednja vprašanja, ki veljajo boljševizmu ter pogodbi z Rusijo in Italijo.

(Nova smer italijanske politike.) New York. Telegraphenkompanie javlja iz Pariza: V konferenčnih krogih smatrajo, da bo Tittoni vodil čisto drugačno politiko kakor Sonnino. Menijo, da bo Tittoni v dalmatinskem in jadranskem vprašanju nekaj popustil, da se bo pri tem držal londonskega pakta, pa da bo morda tudi pripravljen zadovoljiti se z drugimi kompenzacijami. Tittoni bo sicer Reko na podlagi prava samoodločbe zahteval za Italijo, vendar pa se eventualno zadovoljil s priznanji v Sredozemskem morju in v Mali Aziji, potem pa Reko in drugo ozemlje prepustil Jugoslovanom. V francoskih političnih krogih se boje, da ne bi ta priznanja v Mali Aziji in v Afriki šla v glavnem na stroške Francije in da ne bi Italija v prvi vrsti zahtevala Djibutija, izvoznega mesta v Mali Aziji. Poleg tega je mogoče, da se sklene dogovor med Italijo in Francijo, kateremu bi se morda pridružila tudi Spanija, tako da bi nastal v Sredozemskem morju latinski blok, ki bi šel francoskim aspiracijam bolj na roko, kakor dogovori z Angleško.

(Vojaška konvencija med Italijo in Nemško Avstrijo.) Rimski list „Italia“ izjavlja, da je poročilo o vojaški konvenciji med Nemško Avstrijo in Italijo preuranjeno. Potrjuje pa vesti, da se orientira nemško-avstrijska zunanja politika v smeri proti Italiji, in sicer iz razočaranja zaradi neizpolnenih francoskih obljub.

(Nemčija in mir.) Vsenemci nadaljujejo svojo propagando proti pariškemu miru. Vsenemški krogi računajo z razširjenjem boljševizma v ententinih deželah. Takrat bodo Nemci poklicani, da udušijo boljševisko gibanje in se polastijo zopet svetovne oblasti. Zato je treba, da je nemška armada disciplinirana in pripravljena na vse, kar jo čaka. Vsenemških možgan ne bo ozdravil morda niti Clemenceau!

(Sporazum med Bolgari in Jugoslovani.) Rumunski dopisni urad poroča iz Zofije: „Mir“, list nacionalne stranke, priobčuje izjave ministrskega predsednika Protiča o macedonskem vprašanju in govori o možnosti sporazuma med Bolgari in Jugoslovani.

(Popolno vseučilišče v Ljubljani) je gotova stvar. Otvori se najbrže že v jeseni.

Razne vesti.

(Vojaška slavnost v Ljubljani.) Dne 7. t. m. se je vršila pod Tivolijem slovesna zaprisega okoli 2000 srbskih rekrutov, samih mladih fantov. V sredi travnika je visela raz visokega droga modrobelderdeča državna zastava. V njeni

blizini se je opravila slovesna služba božja. Po nagovoru svečenika so mladi junaki vzklikali na čast kralju in državi. Govorili so potem razni častniki. Slovesnost so podkrepili strelji iz možnarjev. Vojaška godba je svirala državno himno in druge izključno domače komade. Oddelek vojakov-pevcev Slovencev se je pred slavnostjo in po njej oglašil z lepo ubranimi slovenskimi narodnimi pesmimi. Kot Begunec, ki sem do pred kratkim bival v od Italijanov zasedenem ozemlju, sem posebno moral opaziti vzorno disciplino in jako dobro izvežbanost rekrutov. Na smeh mi je šlo, če sem si v duhu predstavljal, kako slabo in nerodno zna korakati in manevrirati italijansko že izvežbano starejše vojaštvo v primeru z našimi mladimi rekruti. S takim vojaštvom se ne bojimo nikogar. Posebno mi je dirnulo, ko sem mesto prejšnjih avstrijskih povelj slišal le samo domača, ki morajo biti takoj vsakemu rekrutu znana. Se bolj pa sem bil notranje vzdradoščen in zadovoljen, ko sem slišal mesto klicev „Heil Franz Josef“ klice „Zivio kralj, živio Petar I.“. Vendar enkrat čujemo „Zivio naš kralj!“ Krasno je bilo videti prizor, ko je bil vojakom po slavnosti dovoljen odmor. Pomešali so se med seboj, plesali kolo, prepevali in pušili. Ko zadoni „Nastop“, so bili rekruti čudovito hitro zopet v svojih vrstah na istih prostorih kot prej. Prijetno je bilo čuti tudi, ko so početkom slavnosti prihajali častniki k četam in jih pozdravljali: „Pomozi Bog, junaci!“ in ko so rekruti prosto odgovarjali „Pomozi Bog!“ Onega avstrijskega duha v srbski vojski ni!

(Sneg) je zapadel po Binkoštil v več krajih. Pripovedujejo, da že 40 let ljudje ne pomnijo, da bi bil sneg tako pozno zapadel.

(Sneg.) Pred dobrimi desetimi leti sem šel za binkoštno praznike na Krini, nad 1000 metrov visoko goro v ljubljanski okolici. Više od Gorenjega Iga sem naletel na sneg. Vrhovi Krima so bili na nedeljo in ponedeljek pobeljeni s snegom. V naslednjih dneh je nastopilo toplo, solnčno vreme.

(Deževje.) Skoraj od Binkošti imamo obilo in celo preveč dežja. Vmes smo imeli tudi točo. Neugodno vreme je v veliko krajih oviralo košnjo in pospravljanje sena. Ponekod je voda odnesla mnogo pokošenega sena. Tudi neke vrste rekvizicija! Voda je nastopala in odnašala seno celo v takih krajih, v katerih doslej niti najstarejši ljudje ne pomnijo kaj takega.

(Toča) je v zadnjem času padala marsikje. O posebno velikih škodah ni slišati. V nekaterih krajih je pač škodila fižolu in nekaterim nežnejšim rastlinam. Baje pa je napravila precej škode v Blokah in v okolici Loža.

(Draginja v Italiji.) Trst. Pri zadnjih izgredih v Florenci je prišlo do ostrih spopadov med demonstranti in vojaštvom. V Turinu so se pojavili draginjski izgredi: opljenjenih je bilo več trgovin južnega sadja, zelenjave in speccerije, ker niso trgovci hoteli prodajati po maksimalnih cenah. — Milan. Več veletrgovcev je z ozirom na vladno odredbo glede cen brzojavno opovedalo raznim špedicijskim in importnim tvrdkam nadaljnje naročbe. Telegrafisti so zajeli preko 100 takih brzojavk in trgovce ovadili.

(Tatvine v zagrebškem Narodnem muzeju.) V noči od 18. do 19. m. m. so neznanci vdrli v Narodni muzej v gorenjem mestu. Iz rudninske zbirke so odnesli več zelo dragih in redkih kamnov v skupni vrednosti 80.000 K.

(Srbsko-hrvatski jezik v čehoslovaških šolah.) S prihodnjim šolskim letom se uvede v čehoslovaških šolah srbohrvaščina kot obvezni kurz. Čehoslovaški profesorji pridejo na jugoslovanske univerze, da se naučijo srbohrvaščine.

(Dve leti trajajoč ogenj.) Iz Omska javljajo, da že dve leti gore naftini vrelci v Groznm. Ogenj, ki je nastal leta 1917., še vedno traja. Gori pet vrelcev, ki so dajali dnevno 250.000 pudov nafte. Dnevna škoda znaša dva milijona rubljev. Gora Elbrus je vsa v plamenu.

(Silni zračni vrtinec.) Iz Himberga poročajo: 6. t. m. okoli pol trinajste ure se je v smeri proti Dunaju pojavil zračni vrtinec. Bil je zelo visoko in se ni dotikal tal. Sele ob trinajsti uri se je pokazal učinek. Vrtinec je ruval močna drevesa, podiral strehe, brzojavne droge itd. in ob četrta na 14. uro izginil. Veliko škodo ima stavbinska družba „Union“, ker ji je vrtinec posebno občutno poškodoval njene barake.